

การทดสอบสมมติฐานและอภิปรายผล

การทดสอบสมมติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ได้มีการตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับเรื่องอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงเป็นอุตสาหกรรมทั้งหมด 8 สมมติฐาน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม โดยผู้วิจัยได้กำหนดคำตอบให้สามารถตอบได้ 5 ระดับ แต่ละระดับจะกำหนดคะแนนที่แตกต่างกัน ตามการใช้อำนาจตัดสินใจในครอบครัวระหว่างสามีและภรรยา ดังนี้

สามีมากที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
สามีมากกว่าภรรยา	ให้คะแนน	2	คะแนน
สามีเท่ากับภรรยา	ให้คะแนน	3	คะแนน
ภรรยามากกว่าสามี	ให้คะแนน	4	คะแนน
ภรรยามากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

จากตารางที่ 12 จะแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัวที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นมาทั้งหมด 28 กิจกรรม การจำแนกระดับอำนาจการตัดสินใจ ผู้วิจัยจะจำแนกตามระดับคะแนนที่ได้รับจากแบบสอบถามซึ่งจะแบ่งอำนาจการตัดสินใจของภรรยาออกเป็น 3 ระดับคือ

อำนาจการตัดสินใจน้อย	อยู่ในช่วงคะแนน	47-79	คะแนน
อำนาจการตัดสินใจปานกลาง	อยู่ในช่วงคะแนน	80-89	คะแนน
อำนาจการตัดสินใจมาก	อยู่ในช่วงคะแนน	90-132	คะแนน

หลังจากนั้น ผู้วิจัยจะทำการทดสอบสมมติฐานทั้ง 8 ข้อ โดยใช้การทดสอบสมมติฐานทางสถิติเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้ค่า Chi-Square ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 นั่นคือถ้าค่าที่ได้จากการทดสอบมากกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่ถ้าค่าที่ได้ต่ำกว่า 0.05 หรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งจะทำการทดสอบสมมติฐานตามลำดับดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 บทบาททางเศรษฐกิจของภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา : ภรรยาที่ประกอบอาชีพในระดับสูงจะมีอำนาจการตัดสินใจมากกว่าภรรยาที่ประกอบอาชีพในระดับต่ำหรือไม่ได้ประกอบอาชีพ

สมมติฐานที่ 1 นี้ ผู้วิจัยต้องการทดสอบว่า บทบาททางเศรษฐกิจของภรรยาจะมีความสัมพันธ์ต่ออำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยาหรือไม่

ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาททางเศรษฐกิจของภรรยากับระดับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา

บทบาททางเศรษฐกิจ ของภรรยา	ระดับอำนาจการตัดสินใจ			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
อาชีพในระดับต่ำ	51.6 (33)	31.2 (20)	17.2 (11)	100.0 (64)
อาชีพในระดับปานกลาง	37.8 (34)	33.3 (30)	28.9 (26)	100.0 (90)
อาชีพในระดับสูง	13.0 (6)	45.7 (21)	41.3 (19)	100.0 (46)
รวม	36.5 (73)	35.5 (71)	28.0 (56)	100.0 (200)
Chi-square (X^2)	D.F	Significance		
18.33	4	0.00		

จากตารางที่ 16 ผลการวิจัยพบว่า ภาระยาที่ประกอบอาชีพในระดับสูงจะมีอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวสูง คิดเป็นร้อยละ 41.3 ซึ่งมากกว่ากลุ่มภาระยาที่ประกอบอาชีพในระดับปานกลางและต่ำคิดเป็นร้อยละ 28.9 และร้อยละ 17.2 ตามลำดับ ในทำนองเดียวกันในกลุ่มภาระยาที่ประกอบอาชีพในระดับต่ำจะมีอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวต่ำ คิดเป็นร้อยละ 51.6 ส่วนในกลุ่มภาระยาที่ประกอบอาชีพในระดับปานกลางนั้นพบว่าระดับอำนาจการตัดสินใจจะอยู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 37.8 และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ (χ^2) พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.00 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ ณ ระดับ 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า บทบาททางเศรษฐกิจของภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา กล่าวคือ ภาระยาที่ประกอบอาชีพในระดับสูงจะมีอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวสูงกว่าภาระยาที่ประกอบอาชีพในระดับต่ำ

สมมติฐานที่ 2 บทบาททางเศรษฐกิจของสามีจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา : ภาระยาที่มีสามีประกอบอาชีพในระดับสูงจะมีอำนาจการตัดสินใจสูงกว่าภาระยาที่มีสามีประกอบอาชีพในระดับต่ำ

สมมติฐานที่ 2 นี้ ผู้วิจัยต้องการทดสอบว่าบทบาททางเศรษฐกิจของสามีจะมีผลต่ออำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยาหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาททางเศรษฐกิจของสามีกับระดับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา

บทบาททางเศรษฐกิจ ของสามี	ระดับอำนาจการตัดสินใจ			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
อาชีพในระดับต่ำ	38.3 (18)	36.2 (17)	25.5 (12)	100.0 (47)
อาชีพในระดับปานกลาง	39.8 (35)	35.2 (31)	25.0 (22)	100.0 (88)
อาชีพในระดับสูง	30.8 (20)	35.4 (23)	33.8 (22)	100.0 (65)
รวม	36.5 (73)	35.5 (71)	28.0 (56)	100.0 (200)

Chi-square (X^2)	D.F	Significance
2.07	4	0.72

จากตารางที่ 17 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มภรรยาที่สามีประกอบอาชีพในระดับสูง จะมีอำนาจการตัดสินใจในระดับปานกลาง คือร้อยละ 35.4 และมีอำนาจการตัดสินใจสูงร้อยละ 33.8 ซึ่งมีมากกว่ากลุ่มภรรยาที่มีสามีประกอบอาชีพในระดับปานกลางและระดับต่ำคือร้อยละ 25.0 และ 25.5 ตามลำดับ ส่วนภรรยาที่มีสามีประกอบอาชีพในระดับต่ำก็จะมีอำนาจการตัดสินใจต่ำคือร้อยละ 38.3 และในกลุ่มภรรยาที่สามีประกอบอาชีพในระดับปานกลางกลับพบว่า มีอำนาจการตัดสินใจในระดับต่ำถึงร้อยละ 39.8 แสดงว่าผลการวิจัยครั้งนี้ มีแนวโน้มที่จะยอมรับสมมติฐานในบางกลุ่ม เช่น ในกลุ่มภรรยาที่สามีประกอบอาชีพในระดับต่ำ ภรรยาที่จะมีอำนาจการตัดสินใจต่ำ กล่าวคือ สามีจะมีอำนาจมากกว่า และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ ณ ระดับ 0.05 พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษาของภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา : ภรรยาที่มีการศึกษาสูงจะมีอำนาจในการตัดสินใจในครอบครัวมากกว่าภรรยาที่มีการศึกษาต่ำ สมมติฐานที่ 3 นี้ ผู้วิจัยทำการทดสอบว่าระดับการศึกษาของภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยาหรือไม่

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของภรรยากับระดับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา

ระดับการศึกษาของภรรยา	ระดับอำนาจการตัดสินใจ			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ระดับการศึกษาต่ำ	44.5 (48)	29.6 (32)	25.9 (28)	100.0 (108)
ระดับการศึกษานานกลาง	33.9 (21)	35.5 (22)	30.6 (19)	100.0 (66)
ระดับการศึกษาสูง	13.3 (4)	56.7 (17)	30.0 (9)	100.0 (30)
รวม	36.5 (73)	35.5 (71)	28.0 (56)	100.0 (200)

Chi-square (X^2) D.F Significance

11.59 4 0.02

จากตารางที่ 18 ผลการวิจัยพบว่าภรรยาที่มีการศึกษาระดับสูงจะมีอำนาจการตัดสินใจปานกลาง ในสัดส่วนที่สูงที่สุดถึงร้อยละ 56.7 รองลงมาคือมีอำนาจการตัดสินใจสูงและต่ำ (ร้อยละ 30.0 และร้อยละ 13.3) ส่วนในกลุ่มภรรยาที่มีการศึกษาระดับต่ำ จะมีอำนาจการตัดสินใจสูงในสัดส่วนที่น้อยมาก (ร้อยละ 25.9) และมีอำนาจการตัดสินใจปานกลางและต่ำ ร้อยละ 29.6 และร้อยละ 44.5 ตามลำดับ ส่วนอำนาจการตัดสินใจในกลุ่มภรรยาที่มีระดับการศึกษานานกลางกลับพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ในระดับการตัดสินใจทั้ง 3 ระดับ คือ ต่ำ กลาง สูง (ร้อยละ 33.9 ร้อยละ 35.5 และ ร้อยละ 30.6)

เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.02 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ระดับการศึกษาของภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา กล่าวคือ ภรรยาที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีอำนาจการตัดสินใจสูงกว่าภรรยาที่มีระดับการศึกษาต่ำ

สมมติฐานที่ 4 ระดับการศึกษาของสามีจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา : ภรรยาที่สามีมีการศึกษาระดับสูง จะมีอำนาจในการตัดสินใจในครอบครัวมากกว่าภรรยาที่สามีมีการศึกษาระดับต่ำ สมมติฐานนี้ผู้วิจัยต้องการทดสอบว่าระดับการศึกษาของสามีจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยาหรือไม่

ตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของสามีกับระดับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา

ระดับการศึกษาของสามี	ระดับอำนาจการตัดสินใจ			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ระดับการศึกษาต่ำ	43.1 (41)	29.5 (28)	27.4 (26)	100.0 (95)
ระดับการศึกษานานกลาง	29.9 (23)	41.5 (32)	28.6 (22)	100.0 (77)
ระดับการศึกษาสูง	32.1 (9)	39.3 (11)	28.6 (8)	100.0 (28)
รวม	36.5 (73)	35.5 (71)	28.0 (56)	100.0 (200)

Chi-square (X^2)	D.F	Significance
4.13	4	0.38

จากตารางที่ 19 ผลการวิจัยพบว่าในกลุ่มภรรยาที่สามีมีการศึกษาสูงระดับอำนาจการตัดสินใจจะอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมาคืออำนาจตัดสินใจต่ำ ร้อยละ 32.1 และอำนาจตัดสินใจสูงจะมีเพียงร้อยละ 28.6 เท่านั้น และในกลุ่มภรรยาที่สามีมีการศึกษาระดับสูงนี้จะพบว่าระดับอำนาจการตัดสินใจสูงจะมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มภรรยาที่สามีมีการศึกษาระดับต่ำ (ร้อยละ 28.6 และร้อยละ 27.4) ในกลุ่มภรรยาที่สามีมีการศึกษาระดับปานกลางจะพบว่าอำนาจการตัดสินใจในระดับปานกลางในสัดส่วนที่มากที่สุดคือ ร้อยละ 41.5 และในกลุ่มภรรยาที่สามีมีการศึกษาระดับต่ำจะพบว่าอำนาจการตัดสินใจจะอยู่ในระดับต่ำในสัดส่วนที่มากที่สุดคือร้อยละ 43.1 ซึ่งจากผลการวิจัยในตารางที่ 19 นั้น แสดงว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวมีแนวโน้มที่ยอมรับสมมติฐาน โดยเฉพาะในกลุ่มที่สามีมีระดับการศึกษาต่ำ จะเด่นชัดที่สุด แต่เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 กลับพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนี้ไม่สามารถยืนยันสมมติฐานได้อย่างชัดเจน

สมมติฐานที่ 5 ความแตกต่างระหว่างรายได้ของสามีและภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา : ภรรยาที่มีรายได้มากกว่าสามีจะมีอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวมากกว่าภรรยาที่มีรายได้น้อยกว่าสามี

สมมติฐานที่ 5 นี้ ผู้วิจัยต้องการทดสอบว่าความแตกต่างระหว่างรายได้ของสามีและภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยาหรือไม่ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ภรรยา มีรายได้น้อยกว่าสามี กลุ่มที่ภรรยา มีรายได้เท่ากับสามี และกลุ่มที่ภรรยา มีรายได้มากกว่าสามี

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความแตกต่างระหว่างรายได้ของสามีและภรรยา
กับระดับอำนาจการตัดสินใจครอบครัวของภรรยา

ความแตกต่างระหว่างรายได้ ของสามีและภรรยา	ระดับอำนาจการตัดสินใจ			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ภรรยาน้อยกว่าสามี	42.3 (55)	35.4 (46)	22.3 (29)	100.0 (130)
ภรรยาเท่ากับสามี	31.4 (16)	33.3 (17)	35.3 (18)	100.0 (51)
ภรรยามากกว่าสามี	10.5 (2)	42.1 (8)	47.4 (9)	100.0 (19)
รวม	36.5 (73)	35.5 (71)	28.0 (56)	100.0 (200)

Chi-square (X^2)	D.F	Significance
10.40	4	0.03

จากตารางที่ 20 ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มภรรยาที่มีรายได้มากกว่าสามีจะมีอำนาจในการตัดสินใจในครอบครัวสูง คิดเป็นร้อยละ 47.4 ซึ่งมากกว่ากลุ่มภรรยาที่มีรายได้เท่ากับสามี และกลุ่มภรรยาที่มีรายได้น้อยกว่าสามี คิดเป็นร้อยละ 35.3 และร้อยละ 22.3 ตามลำดับ และในทำนองเดียวกัน ในกลุ่มภรรยาที่มีรายได้น้อยกว่าสามีจะมีอำนาจการตัดสินใจต่ำกว่ากลุ่มภรรยาอื่น ๆ คือ ร้อยละ 42.3 ในกลุ่มภรรยาที่มีรายได้เท่ากับสามี พบว่าระดับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวจะไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งในระดับอำนาจสูง กลาง ต่ำ คือร้อยละ 35.3 ร้อยละ 33.3 และร้อยละ 31.4 ตามลำดับ และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่าไคแควร์ พบว่ามีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.03 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่ตั้งไว้ ณ ระดับ 0.05 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่วางไว้ว่า ความแตกต่างระหว่างรายได้ของสามีและภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับระดับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา กล่าวคือ ภรรยาที่มีรายได้มากกว่าสามีจะมีอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวมากกว่าภรรยาที่มีรายได้น้อยกว่าสามี

สมมติฐานที่ 6 ความแตกต่างระหว่างอายุของสามีและภรรยา จะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา : ภรรยาที่อายุมากกว่าสามีจะมีอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวมากกว่าภรรยาที่มีอายุน้อยกว่าสามี สมมติฐานนี้ผู้วิจัยต้องการทดสอบว่าความแตกต่างระหว่างอายุของสามีและภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยาหรือไม่

ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความแตกต่างระหว่างอายุของสามีและภรรยา กับระดับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา

ความแตกต่างระหว่างอายุของสามีและภรรยา	ระดับอำนาจการตัดสินใจ			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ภรรยาอายุน้อยกว่าสามี	41.5 (49)	33.1 (39)	25.4 (30)	100.0 (118)
ภรรยาเท่ากับสามี	36.2 (17)	38.3 (18)	25.5 (12)	100.0 (47)
ภรรยาอายุมากกว่าสามี	20.0 (7)	40.0 (14)	40.0 (14)	100.0 (35)
รวม	36.5 (73)	35.5 (71)	28.0 (56)	100.0 (200)

Chi-square (X^2)	D.F	Significance
6.11	4	0.19

จากตารางที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มภรรยาที่มีอายุมากกว่าสามี จะมีอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลางและระดับสูง ในสัดส่วนที่เท่ากันถึงร้อยละ 40.0 และระดับอำนาจการตัดสินใจต่ำมีเพียงร้อยละ 20.0 เท่านั้น และพบว่าในกลุ่มภรรยาที่มีอายุมากกว่าสามีนี้ จะมีอำนาจการตัดสินใจสูง (ร้อยละ 40.0) ซึ่งมากกว่ากลุ่มภรรยาที่มีอายุเท่ากับสามีและมากกว่ากลุ่มภรรยาที่มีอายุน้อยกว่าสามี คือ 25.5 และร้อยละ 25.4 ตามลำดับ แสดงว่าผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือความแตกต่างระหว่างอายุของ

สามีและภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา และเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ กลับพบว่า มีระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.19 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ ณ ระดับ 0.05 แสดงว่า ตัวแปรความแตกต่างระหว่างอายุของสามีและภรรยามีความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐาน แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวพบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 7 ระยะเวลาของการสมรสจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา : ภรรยาที่มีระยะเวลาการสมรสมากจะมีอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวมากกว่าภรรยาที่มีระยะเวลาการสมรสน้อย สมมติฐานนี้ผู้วิจัยต้องการทดสอบว่าระยะเวลาของการสมรสจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยาหรือไม่

ตารางที่ 22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการสมรสกับระดับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา

ระยะเวลาของการสมรส	ระดับอำนาจการตัดสินใจ			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
น้อย	36.5 (31)	37.6 (32)	25.9 (22)	100.0 (85)
ปานกลาง	39.0 (39)	30.0 (30)	31.0 (31)	100.0 (100)
มาก	20.0 (3)	60.0 (9)	20.0 (3)	100.0 (15)
รวม	36.5 (73)	35.5 (71)	28.0 (56)	100.0 (200)

Chi-square (X^2)	D.F	Significance
5.58	4	0.23

จากตารางที่ 22 ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาของการสมรสไม่มีผลหรือไม่มีความสัมพันธ์ต่ออำนาจในการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา และไม่เป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้เมื่อทดสอบด้วยค่าไคสแควร์ พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่านัยสำคัญ = 0.23 ซึ่งสูงกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ ณ ระดับ 0.05) กล่าวคือภรรยาที่มีระยะเวลาในการสมรสมากกลับมีอำนาจในการตัดสินใจระดับปานกลางในสัดส่วนที่สูงที่สุดคือร้อยละ 60.0 ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 20.0 เท่านั้น ที่มีอำนาจในการตัดสินใจสูงและต่ำ ส่วนกลุ่มภรรยาที่มีระยะเวลาในการสมรสน้อยจะมีอำนาจในการตัดสินใจต่ำและปานกลาง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคือร้อยละ 36.5 และร้อยละ 37.6 อำนาจการตัดสินใจสูงร้อยละ 25.9 (ซึ่งมากกว่ากลุ่มภรรยาที่มีระยะเวลาการสมรสมาก) แต่ในกลุ่มภรรยาที่มีระยะเวลาในการสมรสปานกลางจะมีอำนาจในการตัดสินใจต่ำ ในสัดส่วนที่สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับภรรยาที่มีระยะเวลาในการสมรสต่ำและสูงคือร้อยละ 39.0 เปรียบเทียบกับร้อยละ 36.5 และร้อยละ 20.0

สมมติฐานที่ 8 การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนของภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา : ภรรยาที่เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนจะมีอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวมากกว่าภรรยาที่ไม่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน

สมมติฐานดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการทดสอบว่าผลของการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนของภรณยานั้น จะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยาหรือไม่ ซึ่งในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ ของการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนอีก 2 ลักษณะควบคู่ไปด้วย คือ

- ความถี่ของการเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ การเข้าร่วมกิจกรรมมาก (ทุกครั้ง/เกือบทุกครั้ง) และการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย (ไม่ทุกครั้ง/นาน ๆ ครั้ง)
- ตำแหน่งของการเข้าร่วมกิจกรรม จะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ตำแหน่งสูง กลาง ต่ำ

ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนของภรรยากับระดับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา

การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน	ระดับอำนาจการตัดสินใจ			รวม
	ต่ำ	กลาง	สูง	
ไม่มีการเข้าร่วมกิจกรรม	41.7 (55)	29.5 (39)	28.8 (38)	100.0 (132)
เข้าร่วมกิจกรรม	26.5 (18)	47.0 (32)	26.5 (18)	100.0 (68)
รวม	36.5 (73)	35.5 (71)	28.0 (56)	100.0 (200)

Chi-square (X^2)	D.F	Significance
6.64	2	.03

จากตารางที่ 23 ผลการวิจัยพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนของภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา กล่าวคือ ผู้ที่ไม่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนเลยลักษณะอำนาจการตัดสินใจจะอยู่ในระดับต่ำ ถึงร้อยละ 41.7 อำนาจการตัดสินใจปานกลางร้อยละ 29.5 อำนาจการตัดสินใจสูงร้อยละ 28.8 ส่วนในกลุ่มภรรยาที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมจะพบว่า อำนาจการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลางถึงร้อยละ 47.0 นั่นคือ การตัดสินใจส่วนใหญ่ทั้งสามีและภรรยา จะมีการตัดสินใจร่วมกัน หมายความว่าสามีเปิดโอกาสให้ภรรยามีสิทธิมีเสียงในการตัดสินใจและเมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วยค่าไคสแควร์ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 พบว่ามีค่านัยสำคัญที่ 0.03 ซึ่งต่ำกว่าค่านัยสำคัญที่วางไว้ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ภรรยาที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมจะมีแนวโน้มของอำนาจการตัดสินใจมากกว่าภรรยาที่ไม่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนเลย

และเมื่อศึกษาถึงลักษณะความถี่ของการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนของภรรยา พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนของภรรยาจะมีสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก ระหว่างผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมมาก กับผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมน้อย โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมน้อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.5 ของประชากรที่ศึกษาทั้งหมด ส่วนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมมากมีแค่ร้อยละ 2.5 ของประชากรที่ศึกษาทั้งหมด และเมื่อพิจารณาในเรื่องของตำแหน่งในการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน จะพบว่ามีข้อบกพร่องเช่นเดียวกัน คือ มีความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งไม่สามารถสรุปผลได้แน่นอนชัดเจนว่าทั้งในเรื่องของความถี่และตำแหน่งในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นมีผลต่ออำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยาหรือไม่ ซึ่งเป็นข้อบกพร่องอันเนื่องมาจากข้อจำกัดของการนิยามความในการวิจัย

อภิปรายผล

จากการทดสอบสมมติฐานทั้ง 8 ข้อ พบจะสรุปได้ดังนี้

1. บทบาททางเศรษฐกิจของภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา กล่าวคือ ภรรยาที่ประกอบอาชีพในระดับสูงจะมีอำนาจการตัดสินใจมากกว่าภรรยาที่ประกอบอาชีพในระดับต่ำ หรือไม่ได้ประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.00 อาจกล่าวได้ว่าการที่ภรรยาได้มีโอกาสออกไปทำงานนอกบ้านมีรายได้จนเจือครอบครัว มีประสบการณ์จากการทำงาน ทำให้ภรรยาสามารถตัดสินใจได้ด้วยตัวเองได้มากกว่าภรรยาที่มีบทบาทเป็นเพียงแม่บ้าน ซึ่งดูแลกิจกรรมในครอบครัวอย่างเดียว ในเรื่องบทบาททางเศรษฐกิจของภรณานั้นจะมีความสัมพันธ์กับเรื่องของการศึกษาและรายได้ ซึ่งการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับลักษณะการทำงานของภรรยา กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาสูงมักประกอบอาชีพในระดับสูง ซึ่งส่งผลให้มีรายได้สูงตามไปด้วย ฉะนั้นบทบาททางเศรษฐกิจที่ต่างกัน ส่งผลให้มีความแตกต่างในเรื่องอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวด้วย

และจากการสัมภาษณ์ผู้ที่ เป็นสามีผลปรากฏว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ภรรยาที่มีการศึกษาสูงผู้ที่ เป็นสามีจะให้อำนาจการตัดสินใจมากกว่าภรรยาที่มีการศึกษาต่ำ คือ สามีจะให้โอกาสภรณามีสิทธิมีเสียงในการแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ

ในครอบครัว (อำนาจการตัดสินใจของสามีจะเสนอในภาคผนวก ค.)

2. บทบาททางเศรษฐกิจของสามี พบว่ามีแนวโน้มที่จะยอมรับสมมติฐานว่าบทบาททางเศรษฐกิจของสามีมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา แต่เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ความสัมพันธ์ดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อนำผลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่ เป็นสามีจะพบว่า โดยส่วนใหญ่แล้ว อำนาจการตัดสินใจของสามีและภรรยาจะอยู่ในระดับปานกลางในสัดส่วนที่สูงที่สุด ซึ่งหมายความว่า ทั้งสามีและภรรยาจะร่วมกันตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ

3. ระดับการศึกษาของภรรยาจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา กล่าวคือ ภรรยาที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวสูงกว่าภรรยาที่มีการศึกษาระดับต่ำ เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะการศึกษาเป็นดัชนีชี้วัดระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล ในทางสังคมนี้ระดับการศึกษาของบุคคลสะท้อนถึงความรู้ ความเข้าใจ และโอกาสที่จะได้รับข่าวสาร และวิทยาการสมัยใหม่ รวมทั้งทัศนคติที่เปิดกว้าง ส่งผลให้บุคคลมีประสบการณ์และโอกาสในการใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวระหว่างผู้ที่มีการศึกษาระดับสูง กับผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำ

เมื่อนำผลการศึกษาของสามีมาวิเคราะห์จะพบว่า อำนาจการตัดสินใจของสามีจะอยู่ในระดับปานกลางในสัดส่วนที่สูงที่สุด หมายความว่าทั้งสามีและภรรยาจะมีการตัดสินใจร่วมกัน รองลงมาอำนาจการตัดสินใจจะอยู่กับฝ่ายภรรยามากกว่าสามี

4. ระดับการศึกษาของสามี พบว่า ไม่สามารถยืนยันสมมติฐานได้อย่างชัดเจน แต่จะมีแนวโน้มที่ยอมรับสมมติฐานในกลุ่มที่สามีมีการศึกษาระดับต่ำ คือ ภรรยาที่สามีมีการศึกษาต่ำ อำนาจการตัดสินใจก็จะต่ำ แต่ในกลุ่มภรรยาที่สามีมีการศึกษาสูงอำนาจการตัดสินใจจะอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคืออำนาจตัดสินใจต่ำ แต่ทั้งนี้ความสัมพันธ์ดังกล่าวพบว่า ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจกล่าวได้ว่า ผู้เป็นภรรยาอาจจะให้เกียรติสามีในการตัดสินใจ

และที่สำคัญที่สุด คือ ความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษาของสามีและภรรยา ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่ามักจะมีอำนาจการตัดสินใจมากกว่า เมื่อนำผลการวิจัยจากฝ่ายสามีมาวิเคราะห์ กลับพบว่า ระดับการศึกษาของสามีจะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา คือ สามีที่มีการศึกษาสูงจะให้โอกาสภรรยาตัดสินใจสูงกว่าสามีที่มีการศึกษาระดับต่ำ

5. ความแตกต่างระหว่างรายได้ของสามีและภรรยา จะมีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ภรรยาที่มีรายได้มากกว่าสามี จะมีอำนาจการตัดสินใจมากกว่าภรรยาที่มีรายได้น้อยกว่าสามี ซึ่งในเรื่องของรายได้นั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่คู่สมรสแต่ละฝ่ายนำเข้ามาและเป็นเครื่องกำหนดอำนาจที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ภรรยาที่มีรายได้มาจนเจือครอบครัวจะมีความรู้สึกที่ตนเองมีส่วนช่วยสามีหาเลี้ยงครอบครัว และถ้ารายได้ของภรรยามีมากกว่าสามีด้วยแล้วจะทำให้ภรรยารู้สึกว่าตนเองมีบทบาทสำคัญ ทำให้มีความมั่นใจที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ฝ่ายสามีก็เช่นเดียวกันจะมีความรู้สึกว่าตนเองมีรายได้น้อยกว่าภรรยา จึงให้สิทธิหรือให้โอกาสภรรยาตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น

และเมื่อนำผลจากการสัมภาษณ์ผู้เป็นสามีมาวิเคราะห์ปรากฏว่ามีทิศทางของความสัมพันธ์ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ โดยส่วนใหญ่แล้วสามีจะให้โอกาสภรรยาในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ร่วมกัน แต่มีสัดส่วนที่น้อยกว่าการสัมภาษณ์จากผู้ที่เป็นภรรยาเองลงมาก็จะเป็นอำนาจของฝ่ายสามี มากกว่าฝ่ายภรรยา

6. ความแตกต่างระหว่างอายุของสามีและภรรยา มีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา กล่าวคือ ภรรยาที่มีอายุมากกว่าสามีจะมีอำนาจการตัดสินใจมากกว่าภรรยาที่มีอายุน้อยกว่าสามี ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าอายุเป็นเครื่องกำหนดวัยวุฒิของบุคคลปกติที่มีอายุมากกว่าจะเป็นที่เคารพนับถือของผู้ที่มีอายุน้อยกว่า ในครอบครัวก็เช่นเดียวกันฝ่ายที่มีอายุน้อยกว่ามักจะให้เกียรติผู้ที่มีอายุมากกว่า

เมื่อนำผลการสัมภาษณ์สามีมาวิเคราะห์ปรากฏว่า โดยส่วนใหญ่แล้วสามีและภรรยาจะมีการตัดสินใจร่วมกัน เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่สามีอายุมากกว่าภรรยา พบว่า สามีจะมีอำนาจมาก

กว่าภรรยา และในกลุ่มสามีอายุน้อยกว่าภรรยา อำนาจการตัดสินใจจะอยู่ในระดับปานกลาง คือทั้งสามีและภรรยาร่วมกันตัดสินใจ แต่ทั้งนี้และทั้งนั้น ความสัมพันธ์ดังกล่าวพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติทั้งคำตอบของฝ่ายสามีและฝ่ายภรรยา ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า ความแตกต่างระหว่างอายุของสามีและภรรยา นั้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่าง เช่น บางกลุ่มมีอายุแตกต่างกันประมาณ 1-2 ปี ซึ่งผู้วิจัยสรุปให้อยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างกัน แต่ในความคิดเห็นของผู้ที่เป็นสามีภรรยาอาจจะไม่ถือว่ามี ความแตกต่างกัน เหตุผลดังกล่าวอาจพอสรุปความสัมพันธ์ครั้งนี้ได้

7. ระยะเวลาของการสมรส ไม่มีผลหรือไม่มีความสัมพันธ์ต่ออำนาจการตัดสินใจ ในครอบครัวของภรรยา จากการศึกษาพบว่าภรรยาที่มีระยะเวลาการสมรสน้อยจะมีอำนาจการตัดสินใจในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มภรรยาที่มีระยะเวลาการสมรสมาก สามารถกล่าวได้ว่า ระยะเวลาในการสมรสอาจจะไม่ใช่สาเหตุสำคัญที่จะทำให้เกิดอำนาจการตัดสินใจระหว่างสามีภรรยา เมื่อนำผลการสัมภาษณ์ผู้เป็นสามีก็ได้ผลการวิจัยเช่นเดียวกันคือ ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการสมรสกับอำนาจการตัดสินใจในครอบครัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าตัวแปรอื่น ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นจะมีความสำคัญ สามารถเห็นได้เด่นชัดและปรากฏอยู่ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (เช่น รายได้ อาชีพ เป็นต้น) มากกว่าระยะเวลาในการสมรสซึ่งบางครั้งคู่สามีภรรยาไม่ได้คำนึงถึงเรื่องนี้เท่าที่ควร และในการพิจารณาเรื่องของระยะเวลาในการสมรสเพียงอย่างเดียว อาจจะไม่เพียงพอ จะต้องมีการพิจารณาควบคู่ไปกับตัวแปรอื่น ๆ ด้วย เช่น ตัวแปรระดับการศึกษา หรือตัวแปรในเรื่องของอาชีพ เป็นต้น ฉะนั้นตัวแปรระยะเวลาของการสมรสอาจจะไม่เป็นตัวแปรชี้วัดได้โดยตรงในเรื่องของอำนาจการตัดสินใจในครอบครัวของภรรยา

8. การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนของภรรยา มีความสัมพันธ์กับอำนาจการตัดสินใจ ในครอบครัวของภรรยา กล่าวคือ ภรรยาที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมจะมีอำนาจตัดสินใจมากกว่าภรรยาที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เมื่อเปรียบเทียบกับคำตอบของฝ่ายสามีจะพบว่ามีอำนาจการตัดสินใจร่วมกันเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาจะเป็นอำนาจของฝ่ายสามีมากกว่าฝ่ายภรรยา

เมื่อพิจารณาถึงเรื่องของความถี่และตำแหน่งของการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนทั้ง ฝ่ายภรรยาและฝ่ายสามี พบว่าความถี่และตำแหน่งของการเข้าร่วมกิจกรรม ไม่มีผลต่ออำนาจ การตัดสินใจในครอบครัว ทั้งนี้เนื่องจากในชุมชนที่ศึกษานั้นส่วนใหญ่แล้วเป็นชุมชนที่กำลัง เปลี่ยนแปลงเป็นอุตสาหกรรม ลักษณะของการทำกิจกรรมร่วมกันมีน้อยมาก และพบว่าลักษณะ ชุมชนที่กำลังศึกษานั้น อาชีพเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับระดับการเข้าร่วมกิจกรรมเพราะ ประชากรส่วนใหญ่ต้องทำงานในโรงงานจึง ไม่มีโอกาสเพียงพอที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้น ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนจึงเป็นตัวแปรที่มีข้อจำกัดในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย